

Aan:
Leden van de Eilandsraad Bonaire
d.t.k.v. Eilandgriffier

Uw brief van:
Ons nummer: Z/24/015685
Datum: 31 mei 2024
Betreft: 'RIB Startnotitie Openbaar Vervoer Bonaire'

Geachte Eilandsraad,

Er is geen georganiseerd openbaar vervoer met betrouwbare dienstregelingen op Bonaire. Alle bewoners zijn afhankelijk van eigen vervoer, of ander particulier vervoer. Dit maakt het moeilijk en duur voor de bewoners van het eiland om zich over het eiland te verplaatsen, met alle consequenties van deze.

Het invoeren van een georganiseerd en betaalbaar openbaar vervoersysteem met betrouwbare dienstregelingen is daarom ook één van de uitgangspunten en prioriteiten van het Bestuursprogramma 2023 – 2027 “Het verschil – rechtvaardig en duurzaam”.

In de BC vergadering van 27 maart 2024 heeft het BC de bijgevoegde startnotitie, en het verzoek voor aanstelling van een projectleider Openbaar Vervoer geaccordeerd.

Hierbij biedt het Bestuurscollege de Eilandsraad de startnotitie Openbaar Vervoer aan. Tijdens de uitvoering zal het Bestuurscollege doorlopend de Eilandsraad informeren over de status.

De Startnotitie dient als kader voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma inzake Openbaar Vervoer. Graag wilt het College op een zo kort mogelijke termijn met u in dialoog om deze te behandelen zodat vaart kan worden gemaakt met de voorbereidingen van een uitvoeringsprogramma.

Hoogachtend,

Namens het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,

Eilandsecretaris

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Titel Document : Openbaar Vervoer
Beleidsdomein : Mobiliteit en bereikbaarheid
Adviseur : Richard Arends
Datum : 26 maart 2024
Versie :

PROBLEEMSTELLING

In dit onderdeel wordt getracht de huidige situatie, de problemen die daaruit vloeien en de (maatschappelijke) implicaties daarvan in kaart te brengen. Met een beschrijving van de behoeften wordt een beeld gegeven waarin men zou kunnen voorzien om het beschreven probleem het hoofd te bieden.

Situatie:

Er is geen georganiseerd openbaar vervoer met betrouwbare dienstregelingen op Bonaire en de infrastructuur is niet gericht op ander vervoer dan auto's. Alle bewoners zijn afhankelijk van eigen vervoer, of ander particulier vervoer. De capaciteit van onze infrastructuur is door de snelle bevolkingsgroei en het aantal toeristen onder druk komen te staan.

Probleem:

Het is moeilijk en duur voor de bewoners van het eiland om zich over het eiland te verplaatsen.

Implicaties;

Vervoersarmoede, koopkrachtvermindering, slechte ontsluiting over de wegen, afnemend sociaal contact, geen actieve handhaving op openbaar vervoervergunninghouders.

Behoeften:

Er dient een georganiseerd en betaalbaar openbaar vervoersysteem te komen met betrouwbare dienstregelingen. Toegankelijk, duurzaam en betaalbaar! Tevens dient er beleid te komen hoe de weginfrastructuur van Bonaire naar de toekomst toe dient te worden ingericht om andere vormen van veilige, duurzame en betaalbare verplaatsing mogelijk te maken. Bestemmingen zoals het ziekenhuis, huisartsen, scholen, supermarkten dienen voor iedereen goed bereikbaar te zijn.

VOORSTEL

In dit onderdeel beschrijf je welke instrumenten kunnen worden ingezet om in de behoeften te kunnen voorzien. Dat wordt gedaan door antwoord te geven op de drie W-vragen. Bij elke W vraag wordt de antwoord S.M.A.R.T. -Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden-beantwoord.

Wat willen we bereiken?

Doel van het project Openbaar Vervoer Bonaire is om betaalbaar en georganiseerd openbaar vervoer in de tweede kwartaal van 2025 te regelen zodat het voor iedereen mogelijk wordt gemaakt om zich op structurele wijze te kunnen verplaatsen van punt A naar B.

Bereikbaarheid/ Toegankelijkheid

Belangrijke voorzieningen en zorg gerelateerde functies dienen goed bereikbaar en toegankelijk te zijn voor iedereen.

Economische ontwikkeling

Winkels en bedrijven (vooral in de binnenstad) worden voor iedereen toegankelijk gemaakt en zijn niet afhankelijk van parkeerplaatsen om lokale bezoekers van dienst te kunnen zijn.

Sociale ontwikkeling

Mensen en vooral ouderen hebben behoefte aan sociale contacten om isolatie te voorkomen. Goed geregelde en betrouwbaar openbaar vervoer helpt deze personen om vrienden en familie te kunnen bezoeken zonder afhankelijk te zijn van anderen.

Verhogen van mobiliteit

Voor degenen die niet kunnen rijden of geen eigen auto bezitten, helpt een goed en gratis geregelde openbaar vervoer hen toe om naar hun werk, school, supermarkt, huisarts en ziekenhuis te gaan.

Verkeersdrukke verlagen/vermijden

Door gebruik te maken van openbaar vervoer wordt de verkeersstroom op de wegen verlaagd. Dit heeft klimatologische en verkeersvoordelen. Hierdoor ontstaat er ook ruimte om verder te werken aan de capaciteit van ons wegennet.

Wat gaan we ervoor doen?

Ten behoeve van het openbaar vervoerbeleid, als onderdeel van een bredere mobiliteitsvisie, dient gedacht te worden aan de uitvoering. Hier kan gedacht worden aan het oprichten van een busbedrijf binnen het OLB of geprivatiseerd.

Het Bestuurscollege wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. Het aanstellen van een projectleider Openbaar Vervoer Bonaire. Op hoofdlijnen zullen de taken zijn:
  - a. Algehele business case inclusief gefaseerde planning;
  - b. Openbaar vervoer beleid;
  - c. Advisering omtrent organisatie en wijze van implementatie;
  - d. Algehele coördinatie van de implementatie;
  - e. Kwartaalijks voortgangsrapportage.

Wat mag het kosten?

Beschikbare middelen/ Reeds begroot:

<i>Omschrijving</i>	<i>Bedrag per jaar</i>				
	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve 2022 (Begroting OLB 2023)	USD 300.000				
Begroting 2024 OLB	USD 300.000	USD 300.000	USD 300.000	USD 300.000	USD 300.000

Bijdrage Rijksweg BU 2024 t.b.v. pilot en opzetten Openbaar Vervoer systeem	USD 600.000				
Structurele bijdrage Rijksweg BU 2025 e.v.		USD 400.000	USD 400.000	USD 400.000	USD 400.000
Totaal	USD 1.200.000	USD 700.000	USD 700.000	USD 700.000	USD 700.000

Kosten/ Investering:

Zie bijlage 1.

Risico's:

Het geld komt niet op tijd beschikbaar, beleid laat te lang op zich wachten, oprichting van busbedrijf en aanname personeel komt niet rond, vertragingen in de uitvoeringsprogramma en plan van aanpak.

Bijlage 1: Kosten/ Investering

Omschrijving	Kostencomponent ¹	Bedrag per jaar ²				
		2024	2025	2026	2027	2028
	- Aanschaf streekbussen (8)	USD 1.600.000 ³				
Vaste kosten (voertuigen)	- rente /afschrijving - stalling - verzekering - belasting - brandstof	USD 500.000	USD 450.000	USD 450.000	USD 450.000	USD 450.000
Variabele kosten (voertuigen)	- onderhoud en schoonmaak - schades - gebruikskosten ICT-apparatuur ed	USD 200.000	USD 200.000	USD 200.000	USD 200.000	USD 200.000
Personeelskosten	- salaris en bijkomende kosten of vrijwilligers vergoeding - opleidingen	USD 1.000.000	USD 1.000.000	USD 1.000.000	USD 1.000.000	USD 1.000.000
Overige kosten	- management en staf - planning - marketing / communicatie / website - infrastructuur (mobiliteit hub, bushaltes, standplaatsen etc.) - onvoorzien / rendement	USD 565.000 en PM	USD 215.000 en PM	USD 215.000 en PM	USD 215.000 en PM	USD 215.000 en PM
Totale kosten		USD 3.865.000	USD 1.865.000	USD 1.865.000	USD 1.865.000	USD 1.865.000
Opbrengsten	- kaartverkoop - reclame op voertuigen en haltes	PM	PM	PM	PM	PM
Benodigde bijdrage (exploitatie tekort)		USD 2.665.000	USD 1.165.000	USD 1.165.000	USD 1.165.000	USD 1.165.000

¹ Grove inschatting gebaseerd op eerdere onderzoeken en gesprekken met stakeholders.

² Concrete kostenposten die nader onderzocht moeten worden.

³ Gebaseerd op gemiddeld 20 – 30 minuten wachttijden en circa 3 chauffeurs per bus. Exacte aantallen nader te bepalen.